

> Retouradres Postbus 93144 2509 AC Den Haag

Groningen Seaports
B. van der Kolk
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.rvo.nl
T 088-0424242
wnb@rvo.nl

Onze referentie
RVO/2020/78

Datum 6 januari 2021
Betreft Goedkeuringsbesluit
Gedragscode Soortenbescherming Wet natuurbescherming

Geachte heer Van der Kolk,

Hierbij ontvangt u het goedkeuringsbesluit (hierna: besluit) voor de door u opgestelde gedragscode. Dit besluit moet als bijlage aan de gedragscode worden toegevoegd.

Procesverloop

Op 30 juni 2020 heeft u mij de '*Gedragscode Soortbescherming Wet natuurbescherming Groningen Seaports*' (hierna: gedragscode) aangeboden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: de Wnb) met het verzoek deze goed te keuren.

Voor de goedkeuring wordt de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. De gedragscode heeft samen met het ontwerpbesluit vanaf 12 november 2020 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Op het ontwerpbesluit en de gedragscode zijn geen zienswijzen ingediend.

Wettelijk kader

Vrijstelling op basis van een gedragscode

Op grond van artikel 3.31 Wnb kan vrijstelling worden verleend van de verboden bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10 Wnb, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid Wnb, geldende verplichting tot melding, bij handelingen die zijn beschreven en aantoonbaar worden uitgevoerd conform een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik; of
- d. een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Goedkeuring gedragscode

Een gedragscode wordt conform artikel 3.31, tweede lid, Wnb uitsluitend goedgekeurd als hierin een wijze van uitvoering van werkzaamheden is beschreven, waarmee afdoende gewaarborgd is dat ten aanzien van beschermde soorten:

- a. voldaan wordt aan de genoemde voorwaarden, zoals genoemd in de artikelen 3.3, vierde lid, 3.8, vijfde lid en 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, Wnb;
- b. geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- c. zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen houdt in dat van de beschreven werkzaamheden geen wezenlijke invloed uitgaat op beschermde soorten en voorafgaand en tijdens de werkzaamheden in redelijkheid alles wordt verricht of gelaten om schade aan beschermde planten en/of diersoorten te voorkomen, of zo veel mogelijk te beperken.

Afstemming met provincies

Overeenkomstig artikel 3.31, vierde lid, Wnb heb ik mijn voornemen tot het goedkeuren van de gedragscode afgestemd met gedeputeerde staten van de provincies. Genoemde afstemming heeft uit oogpunt van efficiëntie plaatsgevonden voorafgaand aan het indienen van de gedragscode voor goedkeuring, opdat gewenste aanpassing van de gedragscode onverwijld in gang kon worden gezet.

Toetsing

Reikwijdte van de gedragscode

Gebruikers

De gedragscode is primair bedoeld voor Groningen Seaports maar kan ook worden gebruikt door overige partijen die werken binnen het gebied omschreven onder geografische reikwijdte. Dit kan alleen als deze partijen voldoen aan alle eisen en voorwaarden die de gedragscode stelt aan de uit te voeren werkzaamheden.

Werkzaamheden

In paragraaf 3.5 van de gedragscode beschrijft u welke werkzaamheden tot 'bestendig beheer en onderhoud' verstaan worden en welke werkzaamheden tot 'ruimtelijke ontwikkeling of inrichting' verstaan worden en die onder de vrijstelling van deze gedragscode vallen.

De werkzaamheden die onder 'bestendig beheer en onderhoud' verstaan worden, vallen naar mijn oordeel onder bestendig beheer of onderhoud, of bestendig gebruik als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, aanhef en onder a en c, Wnb, mits het hierbij gaat om werkzaamheden die steeds gericht zijn op behoud van de bestaande situatie.

De werkzaamheden die onder 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting' verstaan worden, vallen naar mijn oordeel onder artikel 3.31, eerste lid, aanhef en onder d, Wnb. De gedragscode omvat slechts kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij (kleinschalige) ruimtelijke ontwikkeling en inrichting betreft het veranderingen die leiden tot een functieverandering of uiterlijke verandering van het gebied.

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

Soorten

Voor werkzaamheden die in het kader van bestendig beheer en onderhoud worden uitgevoerd geldt de gedragscode als vrijstelling voor alle soorten mits conform de voorgeschreven maatregelen wordt gewerkt. Voor werkzaamheden die in het kader kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling en inrichting worden uitgevoerd geldt de gedragscode als vrijstelling voor alle soorten, genoemd in paragraaf 3.2 van de gedragscode, mits conform de voorgeschreven maatregelen wordt gewerkt.

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

Geografische reikwijdte

De gedragscode is van toepassing op het erfpachtgebied en op de in eigendom verkregen gronden van Groningen Seaports, aangegeven in paragrafen 1.2 en 3.3 van de gedragscode en op de kaart in bijlage 1 van dit besluit. Gebieden die later toegevoegd worden onder beheer van Groningen Seaports vallen automatisch ook onder de gedragscode.

Gunstige staat van instandhouding en andere bevredigende oplossing

Bij een correcte naleving van de gedragscode is gewaarborgd dat de betreffende werkzaamheden geen wezenlijke negatieve invloed kunnen hebben op de staat van instandhouding van beschermde soorten. Er wordt namelijk een ecologisch protocol opgesteld door een ecologisch deskundige. In het ecologisch werkprotocol worden afspraken vastgelegd met betrekking tot de beschermde soorten. Er wordt een beoordeling opgenomen van de eventuele effecten op beschermde soorten en maatregelen die verbodsbepalingen op de Wnb weten te voorkomen. De gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten wordt daarmee gewaarborgd.

Vóór het uitvoeren van de werkzaamheden moet worden afgewogen of er een andere bevredigende oplossing bestaat die leidt tot minder schade aan beschermde planten en/of diersoorten. Ik verzoek u dan ook om dit aspect in een vroeg stadium van de planvorming te beoordelen en om de besluitvorming hieromtrent te documenteren.

Beoordeling belangen

Deze in de gedragscode beschreven werkzaamheden worden uitgevoerd in het belang van de 'volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingende redenen van groot openbaar belang' en 'bescherming van flora of fauna'.

'Volksgezondheid of openbare veiligheid'

Een aantal werkzaamheden op terreinen van Groningen Seaports dienen om de openbare veiligheid te garanderen, zoals onderhoudswerkzaamheden aan kades en dijken of bouwvallige gebouwen die gesloopt moeten worden. Ook is het noodzakelijk om bermen te maaien om de veiligheid van het verkeer op terreinen van Groningen Seaports te waarborgen.

'Dwingende redenen van groot openbaar belang'

Groningen Seaports is een haven- en industriegebied met allerlei grote en middelgrote bedrijven. In de Eemshaven, de haven van Delfzijl en aangrenzende industrieterreinen zijn ruim 150 bedrijven gevestigd met een toegevoegde waarde van circa 1,3 miljard euro en een (in)directe werkgelegenheid aan ongeveer 13.000 mensen. Groningen Seaports heeft het grootste onshore windpark van Nederland (300+ MW) en het grootste Nederlandse zonnepark (30 MW).

In totaal is er een vermogen van 8.000 MW aan elektrische stroom beschikbaar, wat ongeveer een derde is van alle in Nederland geproduceerde energie. Van de totale Nederlandse chemieproductie is 15% afkomstig van Chemport Europe, op terrein van Groningen Seaports. Naast de sectoren chemische bedrijvigheid, circulaire economie, energie, data en offshore wind zet Groningen Seaports actief in op innovatieve start-ups, want ambitieuze start-ups en scale-ups zijn belangrijk voor de economische ontwikkeling in een gebied. Daarnaast profileert het havenbedrijf zich actief als maintenance port om industriële dienstverleners te verbinden met het zittende bedrijfsleven in het haven- en industriegebied.

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

'Bescherming van flora of fauna'

Vanwege de ligging aan zee kent het gebied van Groningen Seaports een grote soortendiversiteit. Hiervoor werkt Groningen Seaports samen met diverse terrein beherende natuurorganisaties. Waar mogelijk krijgt de natuur extra ruimte op terreinen die tijdelijk niet gebruikt worden, wat bijdraagt aan de veerkracht van (beschermde) soorten en habitats. Hiervoor beschikt u over een ontheffing met nummer FF/75C/2015/0597, geldig tot 31 december 2025. Daarnaast beperkt de gedragscode zich niet tot de juridische beschermde soorten, maar beschermt tevens de in het werkgebied voorkomende rode-lijstsoorten.

Deze belangen staan vermeld en toegelicht in paragraaf 2.7 van de gedragscode.

Naar mijn oordeel passen de genoemde werkzaamheden binnen de voorwaarden en belangen genoemd in de artikelen 3.3, vierde lid, 3.8, vijfde lid en 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, Wnb. Voor de activiteiten zoals beschreven in de gedragscode voor de uitvoering van werkzaamheden voor bestendig beheer of onderhoud dan wel voor bestendig gebruik en voor de werkzaamheden voor kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling of inrichting kan dan ook vrijstelling van de verboden genoemd in de betreffende artikelen van de Wnb worden verleend bij het toepassen van deze gedragscode.

Voorzorgsmaatregelen

Wezenlijk negatieve invloed

Met een gedragscode moet door zorgvuldig handelen een wezenlijk negatieve invloed op (de lokale populaties van) beschermde soorten worden voorkomen. Hieraan refereert u ook in paragraaf 2.6. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker van de gedragscode om bij elk project te beoordelen of hiervan sprake is. Dit moet van geval tot geval worden beoordeeld. Omdat een gedragscode juist bedoeld is om gebruikt te kunnen worden in meerdere gevallen, moet worden aangegeven hoe bij elk individueel project beoordeeld wordt of er sprake is van wezenlijk negatieve invloed op beschermde soorten. De gedragscode voldoet op dit punt aan de eisen die hieraan worden gesteld.

Maatregelen voor zorgvuldig handelen

In hoofdstuk 5, paragrafen 4 en 5 beschrijft u voorzorgsmaatregelen om (risico op) schade aan beschermde soorten te minimaliseren. In geval er onvoorziene natuurwaarden worden aangetroffen tijdens werkzaamheden, staat in paragraaf 4.9 beschreven hoe er moet worden gehandeld.

De beschreven voorzorgsmaatregelen zijn minimumnormen voor zorgvuldig handelen, waar de gebruiker van de gedragscode zich in ieder geval aan moet houden. Waar bijvoorbeeld staat *zo veel mogelijk, in redelijkheid, bij voorkeur of in beginsel*, beschouw ik de daar beschreven voorzorgsmaatregel als de concreet na te leven gedragsregel. Als ondanks het werken volgens de voorgeschreven maatregel(en) toch incidenteel schade optreedt aan beschermde soorten, is de vrijstelling die deze gedragscode verleent van toepassing.

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

Ecologisch werkprotocol

De relevante maatregelen voor zorgvuldig handelen zijn in een ecologisch werkprotocol opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie, waar de werkzaamheden worden uitgevoerd, aanwezig zijn en bekend zijn onder werknemers die betrokken zijn bij de werkzaamheden. Werkzaamheden moeten volgens dit protocol uitgevoerd worden. Het ecologisch werkprotocol beschrijft u in paragraaf 4.7.

Benutting of economisch gewin

Naar mijn oordeel vindt er bij de beschreven werkzaamheden geen benutting of economisch gewin van beschermde soorten plaats.

Verantwoordelijkheid

De eindverantwoordelijkheid voor het toepassen van de gedragscode bij werkzaamheden ligt bij Groningen Seaports. Dit betekent dat wanneer bijvoorbeeld aannemers beheer en onderhoud uitvoeren in opdracht van Groningen Seaports, deze partijen gehouden zijn aan de gedragscode. De verantwoordelijkheden beschrijft u in paragraaf 4.3.

Calamiteiten

In paragraaf 4.8 van de gedragscode wordt aangegeven hoe gehandeld moet worden bij het optreden van calamiteiten. Voor zover in de gedragscode wordt ingegaan op calamiteiten, wordt opgemerkt dat het niet mogelijk is om in die situaties te voorzien bij een gedragscode. Calamiteiten vallen dan ook niet onder de reikwijdte van de gedragscode. Voor calamiteiten zal daarom (zo nodig) een afzonderlijke ontheffing moeten worden aangevraagd.

Documentatie van de toepassing van de gedragscode

De toepassing van de gedragscode moet goed gedocumenteerd worden. De wijze waarop dit moet gebeuren is vastgelegd in hoofdstuk 4.10. De documenten moeten tot twee jaar na afloop van een activiteit worden gearchiveerd.

Inventarisatie

Wijze van inventariseren en deskundigheid

In paragrafen 4.5 en 4.6 beschrijft u hoe flora- en faunaonderzoek uitgevoerd moet worden en vermeldt u de definitie van ecologisch deskundige.

Lijst met beschermde soorten

De gedragscode bevat een lijst met soorten waar een inventarisatie zich op moet richten. In tabel 1 heeft u een overzicht van de te beschermen soorten opgenomen. In bijlage C staat welke bijzondere vegetaties u aanvullend beschermt op uw terrein. In paragraaf 5.3 beschrijft u een protocol voor jaarrond beschermde vogelnesten, waarvan u in bijlage D een overzicht heeft opgenomen.

Ik wijs u er op dat de verbodsbepalingen gelden voor álle broedende vogels.

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Duur geldigheid gegevens

Inventarisaties zijn 3 jaar geldig voor jaarrond beschermde vogelnesten en soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn¹ evenals soorten van bijlage II van de Conventie van Bern² en bijlage I bij de Conventie van Bonn³. Voor overige soorten geldt een cyclus van 5 jaar.

Onze referentie
RVO/2020/78

Meldplicht bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting

Voor het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting hebt u, in hoofdstuk 4.4, een meldplicht opgenomen in de gedragscode. Hieraan moeten alle gebruikers van deze gedragscode zich houden, door de start van activiteiten aan het bevoegd gezag te melden. Voor deze gedragscode zijn dat het Rijk (de Rijksdienst voor ondernemend Nederland) en de provincie Groningen. In hoofdstuk 4.10 staat welke informatie overhandigd moet kunnen worden bij een controle. Zodra er buiten de reikwijdte van de gedragscode wordt getreden, moet een ontheffingsprocedure worden gevolgd.

Aandachtspunten bij het gebruik van de gedragscode

Natuurkalender

In de gedragscode wordt gebruik gemaakt van (natuur)kalenders. Ik wil benadrukken dat een natuurkalender een hulpmiddel is voor de planning van werkzaamheden om een eventuele verstoring van flora en fauna te minimaliseren. De aangegeven gunstige en ongunstige perioden staan daarom niet vast, maar zijn richtlijnen. Actieve perioden van bepaalde soorten kunnen per jaar verschillen. De natuurkalenders kunnen daarom slechts een indicatie geven. Daarom moet altijd een ecologisch deskundige geraadpleegd worden.

Vogels

Voor vogels moet u rekening houden met het broedseizoen. Ik wijs u erop dat in de Wnb voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aan de orde is, ongeacht de periode. Verder wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun nestplaats en de directe omgeving daarvan het hele jaar als rust- en verblijfplaats gebruiken, jaarrond zijn beschermd.

Om rekening te kunnen houden met de actuele gevoelige perioden van de aanwezige soorten, verzoek ik u om een ecologisch deskundige te betrekken bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden.

¹ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992L 206).

² Op 19 september 1979 te Bern tot stand gekomen Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke leefmilieus (Trb. 1980, 60).

³ Op 23 juni 1979 te Bonn tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten (Trb. 1980, 145).

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat voor alle soorten de zorgplicht van artikel 1.11 Wnb geldt. Deze zorgplicht is van toepassing op zowel beschermde als onbeschermde dieren en plantensoorten, ongeacht een ontheffing of een vrijstelling op grond van een goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht schrijft voor dat u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan dieren- en plantensoorten voorkomt en, voor zover dat niet mogelijk is, aangerichte schade ongedaan maakt.

Kernprocessen EU

Vergunningen en handhaving

Onze referentie

RVO/2020/78

Beperkingen van de gedragscode

De vrijstelling op basis van deze goedkeuring geldt uitsluitend voor de werkzaamheden en soorten waarvoor in de gedragscode voorzorgsmaatregelen zijn opgenomen.

Als u voor het uitvoeren van uw maatregelen beschermde planten en dieren moet verplaatsen is dat toegestaan. U mag deze soorten verplaatsen uit de directe gevarezone naar een vergelijkbare habitat qua kwaliteit en omvang in de directe omgeving. Voorwaarde is wel dat u de beschermde planten en dieren in één keer verplaatst, zonder onnodig oponthoud. In deze situatie is geen sprake van het uitzetten van dieren in de zin van artikel 3.34 Wnb, waardoor een aparte ontheffing van de verbodsbepalingen van artikel 3.34 Wnb niet aan de orde is.

Vleermuizen, muizen en vogels mogen nadrukkelijk niet gevangen of verplaatst worden. Reden hiervoor is de stressgevoeligheid van deze dieren. Bij het vangen kunnen zij overlijden. Wilt u dieren of planten tijdelijk ergens anders onderbrengen, zonder hen (direct) vrij te laten in de omgeving? Dan heeft u altijd een ontheffing nodig. Ook hier is de zorgplicht van toepassing. Het verplaatsen moet dan ook gebeuren buiten de kwetsbare perioden van de betreffende soort.

Een goedgekeurde gedragscode op grond van de Wnb laat de toepassing van de andere bepalingen van de Wnb onverlet, zoals de regels ter bescherming van Natura 2000-gebieden en/of de meld- en herplantplicht van houtopstanden (respectievelijk hoofdstukken 2 en 4 van de Wnb).

Duur geldigheid van de gedragscode

De goedkeuring geldt tot 1 juni 2023. Vóór die datum wordt bezien of de uitkomsten van het project 'Gedragscode, hoe verder' leiden tot aanpassing van de gedragscode. De gedragscode zal op 1 juni 2023 worden omgezet naar de Omgevingswet. Vervolgens zal er op initiatief van RVO en in samenspraak met de havenbedrijven op 1 september 2025 één gedragscode komen voor havenbedrijven.

Op grond van artikel 5.4, negende lid, Wnb kan het goedkeuringsbesluit worden ingetrokken indien naar mijn oordeel de instandhouding van de soorten, of de trend in de staat van instandhouding van deze soorten daartoe noodzaakt.

Met dit goedkeuringsbesluit vervalt de 'Gedragscode Flora- en faunawet Groningen Seaports' van 8 februari 2013.

Project 'gedragscodes, hoe verder?'

Gedurende het project 'gedragscodes, hoe verder?' is duidelijk geworden dat het Reikwijdtedocument waar hard aan gewerkt wordt door RVO een belangrijk onderdeel vormt voor huidige en toekomstige gedragscodes.

Daarnaast worden er over andere onderwerpen afspraken gemaakt die uiteindelijk ook in beleidsregels kunnen worden vastgelegd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de meldplicht.

Om op enig moment alle goedgekeurde gedragscodes een uniforme werkwijze te laten bevatten, is er voor gekozen de goedkeuringstermijn te laten lopen tot 1 juni 2023. Vóór 1 juni 2023 worden de goedgekeurde gedragscodes indien nodig, door RVO in samenspraak met de gedragscodehouders aangepast aan de vastgestelde werkwijze en omgezet naar de Omgevingswet. Vervolgens worden ze op 1 juni 2023 verlengd met 5 jaar.

Evaluatie en monitoring

Voorafgaand wordt in het derde jaar door u een evaluatie uitgevoerd naar de doeltreffendheid en werkbaarheid van deze gedragscode. De resultaten van de evaluatie worden betrokken bij het opstellen van een nieuwe gedragscode. De evaluatie van de gedragscode wordt samen met het concept van de nieuwe gedragscode toegestuurd aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om mee te nemen bij de beoordeling.

Vanuit ecologisch perspectief is vooral de vraag relevant of de uitgevoerde maatregelen het gewenste effect gehad hebben op de beschermde soorten. U moet daarom de populatie(s) van de beschermde soorten en de effectiviteit van de uitgevoerde maatregelen laten monitoren door een ecologisch deskundige. De monitoringsverslagen moeten worden toegezonden aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onder vermelding van Team Vergunningen Natuur en de referentie van de gedragscode.

Conclusie

Ik keur de '*Gedragscode Soortenbescherming Wet natuurbescherming Groningen Seaports*' goed. Gezien bovenstaande overwegingen en met inachtneming van de aanvullingen en aanpassingen, ben ik van mening dat de gedragscode een werkwijze voorschrijft die voldoet aan de vereisten in artikel 3.31, tweede lid, Wnb.

Beroepschrift

Binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is gepubliceerd kunnen belanghebbenden een beroepschrift indienen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de indiener van het beroepschrift zijn woonplaats in Nederland heeft.

Hoogachtend,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Namens deze:

Drs. M.M. van der Burg
Directeur Kernprocessen EU,
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

Bijlage 1: Geografische kaart

Kernprocessen EU
Vergunningen en handhaving

Onze referentie
RVO/2020/78

